

vendelse til Ministeren om, at Sagen i alle Enkelthederne maa blive forelagt visse Autoriteter, men man maa dog antage, at saadant ikke har været Tilfældet. Jeg spørger da den højtærede Minister: har han ikke raadspurgt nogen Autoritet, og navnlig, har han ikke fundet Anledning til at forelægge den Sag for Christiansborgs Arkitekt og for Bibliotekets Arkitekt? Naar en privat Mand har et Hus med 3 Længer i, saa kan han tilbygge en fjerde Længe og lave den, som han vil, det spiller ikke nogen stor Rolle, men i dette vigtige Byggeforetagende, her er Tale om, have vi Rigsdagsgaarden ved det ny Christiansborg med Rigsdagsafdelingens Façade paa den ene Side, med to Sidebygninger, som Rigsdagen ligeledes lægger Beslag paa, og paa den fjerde Side, vis à vis Rigsdagsbygningen og i paafaldende ringe Afstand, er der Tale om at opføre noget, uden som det synes, at man blot har indhentet en Udtalelse fra den, der har Ansvaret for, hvorledes det hele kommer til at tage sig ud, og nødvendigvis ogsaa maa have Ansvaret for, hvad der kommer paa Rigsdagsgaardens fjerde Side. Det samme gælder det Anlæg, som skal ligge vis à vis Holms skønne Bygning og slutte sig nær til de gamle Bygninger fra Christian den Fjerdes Tid, ogsaa her maa vi have Sikkerhed for, at hvad her bygges, ikke er af en saadan Art, at vi ikke kunne være det bekendt.

Naar jeg nu skal udtale mig om Planen, saaledes som den foreligger, som jeg nylig har sagt, meget magert oplyst i Betænkningen — jeg siger meget magert, for der er jo ikke en Gang vist et Snit gennem Bygningen, der er ikke nogen som helst Plan over Indretningen —, maa jeg naturligvis udtale mig med noget Forbehold, for jeg har ikke andet at bygge paa, end hvad her foreligger. Planen gaar altsaa ud paa, at man skal fjerne 41 Alen af den nuværende gamle Biblioteksbygning lige overfor det Sted, hvor Hovedportalen bliver til Rigsdagsbygningen, og saa skal man lave en Rigsarkivbygning ved en Sammenfikning af en Stump af Proviantgaarden, den gamle Geheimearkivbygning, to ny Bygninger, som man kalder Pavilloner, og som skulle strække sig ind imod den ny Biblioteksbygning, dernæst en Forbindelsesbygning mellem disse to Pavilloner og endelig en Stump af den gamle Biblioteksbygning, som nu ligger der. Jeg maa tilstaa, det er en pragtfuld Plan! Man kan nu ikke blive klar over, hvem der egentlig er Mester for

denne Plan, thi Udtalelserne i Betænkningen stemme ikke med hinanden. Sp. 3537 i Tillæg A. skriver den hele Kommission, at den har „modtaget et, paa Forarbejde af Arkitekt T. Lange, af Arkitekt Ludvig Andersen udarbejdet Forslag til Opførelsen af en ny Rigsarkivbygning“. Men Sp. 3629 skriver Rigsarkivaren, at Indretningen „er konstrueret ved Samarbejde mellem Arkitekt T. Lange og mig“ — Secher — „medens Façadetegningen skyldes Arkitekt Andersen.“ De to Udtalelser stemme jo ikke med hinanden, hvad der ikke ser synderlig godt ud. Men hvis nu det sidste er rigtigt, som Rigsarkivaren skriver, og det er jeg mest tilbøjelig til at tro, saa har man ved Planlæggelsen af dette betydelige Statsforetagende benyttet akkurat den samme Fremgangsmaade, som Byggespekulanter bruge, naar de ville opføre en Bygning. De tegne selv eller ved Hjælp af nogle af deres næstaaende Venner det indre, og saa faa de en dertil villig Arkitekt til at klistre en Façade paa, seende ganske bort fra det Krav, man væsentlig maa stille til en stor Bygning, og navnlig til en Statsbygning, nemlig Harmoni mellem det ydre og det indre. Det indre er altsaa tegnet og konstrueret af Rigsarkivaren og en ganske ubekendt Mand, der hedder Hr. T. Lange og benævnes Arkitekt. Det er muligt, at han er det, men hvad der maa være det afgørende for os, naar vi skulle tage Stilling: det er os ikke bekendt, i alt Fald ikke mig, og jeg antager heller ikke Tingets øvrige Medlemmer, at disse to Mænd, som have konstrueret det indre, tidligere have givet sig af med Tegning eller Ledelse af større Byggeforetagender. Façaden er altsaa tegnet af Arkitekt Ludvig Andersen, hvis Navn i den senere Tid er kommet offentlig frem — tidligere har det ikke været det synderligt — paa et Omraade, som for øvrigt ikke vedrører os; men nu ved man jo lidt nærmere om, hvem Façadens Arkitekt, Hr. Ludvig Andersen, er. Det er imidlertid muligt, at han saavel som de øvrige ere overmaade dygtige Arkitekter, men vi maa spørge om, til hvilke Arbejder de kunne henvise, naar dette store Arbejde skal lægges i deres Haand. Paa dette Grundlag her skulle vi nu opføre en Rigsarkivbygning paa et af de mest fremtrædende Steder i Byen, hvor den som sagt skal ligge saaledes til andre store Bygninger, at den mest uskønne Del, der strækker sig ind paa Bibliotekspladsen, skal være vis-à-vis den Biblioteksbygning, som jeg før sagde er en overmaade skøn Bygning, og, jeg vil til-